אמינא חטאת ו) הואיל ולכפרה קא אתיא (ו)לא בדילין מינה ז) אבל קדשים הואיל ולאו לכפרה קאתי בדילי מנהון ולית בהו מעילה קמ"ל ז) וחטאות שמתה מי אית בה מעילה *והתנן **חטאות המרעות ¹ומעות ההולכות לים המלח ד) לא נהנין ולא מועלין אמרי חטאות המרעות ה) בחייהן בדילין מנהון לאפוקי היכא דמחיים דלא בדילין מיניה איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא והדא מגו חדא יוכולין ²אין מטמאים בגדים אבית הבליעה ³ומועלין בהן ⁴חוץ מחטאת העוף שעשה למטה במעשה חטאת העוף לשם חטאת וקתני עילויה ⁵כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה וכל שלא היה פסולו בקדש מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני ⁶כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו אמר רב יוסף פשיטא ליה לר' אלעזר דאמר רבי אלעזר *עולת במת יחיד שהכניסה לפנים קלטוה

(ו) וקתני תבבא דנעיל מינה שמוה כל פסולי מיקה והכתה קתמר מע"ג דעשית מליקתן בפסול מ"מ מהניא מליקה לאפוקינהו מידי טומאת נבלת העוף טהור ומועלין בהן חוץ מחטאת ס' הלו חוץ מחטאת לא קאי אלא למועלין בהן משום דבשלה ב) מועל בה אף כי עשית כדינה קתמר חוץ מחטאת שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת דהכי היא עשית כדינה הילכך אין מועלין בה שהרי ים בה שעת היתר לכהנים וקתמר עלה י) כל שפסולו בקדש אינו מטמא ס' פירוש כל י"ח) שם ל הכשר במקום אחר כגון יב) כל שיטי מליקה דקתמר בריסא אלמא קרי פסולו בקדש לכל יג) דאין מטמא בגדים אבית הבליעה והתם קתני עולת העוף שעשאה למטה פסולה ואין מטמא בגדים אבית הבליעה ובפרק המזבח מקדש (זבחים דף סד.) תנן במילתיה דר' שמעון כל שפסולו בקדש הקדש מקבל ואם עלו לא ירדו (ב)אלמא דשיטי שולת העוף שעשאה למטה כלומר שמלקה למטה (ג) קתמר ר' שמעון אם עלו לא ירדו והייט כמו יד) דשיטי דדרוס בבהמה דמליקת עוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת שעשאה למעלה לא מייתי דהא אמר בחטאת מלקה בכ"מ במזבח כשרה והא דתניא פר' חטאת העוף(שם דף סא.)חטאת טו)שעשאה למעלה פסולה ר"ל דשני בהאלה טז)ומשיטי דנחיתת דם [ד] מלי למיפרך דהא לא דמי כלל לשיטי דדוס דשחיטה אבל פריך ספיר משולה שעשאה למטה דאמר מה הקטרה בראשו של מזבח אף מליקה בראשו של מזבח דאילך יז) מלקה למטה פסולה והאי שיטי דמליקה הוי כמו שיטי יח) דשחיטה (ה) וא"ל הקרי חדא מגו חדא הא לאם עלו לא ירדו אלא לאוכמינהו מדלא הוה יכל דהכי הוה דפסולו בקדש אלא מכח דכל שפסולו בקדש דפרק חטאת העוף (שם דף סח): הרי לך מגו חדא ונס מהניא דכל שפסולו בקדש דפ' חטאת העוף איט יכל לאוכמינהו אלא מהניא דלעיל בסמוך דשולת העוף שעשאה למטה והרי לך מגו חדא מחריתי ויש ספריס נורסים חדא מגו חדא והדא מגו חדא מגו חדא הוה דכל שפסולו בקדש דפרק חטאת העוף לפי שריכה לבבא דלעיל מינה והיינו המזבח מקדש קרי חדא מגו חדא מרתי לפי שריכה להיות דפרק חטאת העוף (שם דף סו:) דאיכא תרתי בבי כל שפסולו בקדש וריכא שולת העוף שעשאה למטה כמו שפירשתי לעיל יח)

והא דפליגי רבה ורב יוסף פשיטא ליה לר"א. כלומר מתוך דברי ר"א שלא במת יחיד ט' כלומר שולה שהקדשה ליקרב בבמת יחיד כגון לאחר שבלו לעד ונבשמן ונגעל שהותרו הבמות והבולה לעשות במה בראש גנו עשה: **שהכניסה** לפנים כ). פירש"י בפרק בתרא דזבחים (דף קיט:) כגון לאחר שחיטה (ו) ובקה דר"א ס' הכי קאמר מחילה לכל דבר הא לא שייך בה לפון כיון דשחטה אלא מלה לפרש שהכניסה (א) חוץ לפנים מאחר שהקדשה ליקרב בבמת יחיד כב) שהכניסה לבמת לבור קלטה מחילה לכל דבר לענין כל הדברים האמורים בפ' פרה חטאת(זבחים דף קיב:) דתנן התם מה בין במת יחיד לבמת לבור כיהון וכלי שרת ומחיות לפון כו' ובעי ר"א מן עלו מהו שירדו ט' הלי עולת במת יחיד דאמר מדיוה לשחוט בלפון לפי שהכניסה לפנים אם שחטו בדרום ועלו מהו שירדו והשתא דייק מינה הש"ס מדקא מיבעיא ליה הלי כלומר בג) שמן הדין לא היה מקומן בלפון שהיא במת יחיד הא אדיק פסולא ליה כלומר מבל שולת במת לבור דלפליגו ביה רבה ורב יוסף פשיטא ליה דלי ס"ד דמספקא ליה כד) מיבעיא ליה הא בריסא אלא שמע מינה דפשיט ליה ומפרש הש"ס הה) הכי אתיא הבעיא בין לרבה בין לרב יוסף חדא מגו חדא הא אבעיא ליה כלומר קבעי בשולת במת יחיד שהוא מסופק מגו שולת במת לבור שהוא פשוט לך כו) עד כאן לא קאמר רבה התם אם עלו ירדו אלא משום דמחילה כתיקנה פסלה כלומר שמר העולה

(ו) [ל"ל והתניא] [הוספתא פ"ל מרכיון כ:] (לקמן יא תמורה כח)

אמרים סו:

פ' בנה"ר שבמיה רש"י בל"ע שמוכח מכמה מקומות דלא מועלין כיון מדאריתא ומי' ל"ק

זבחים סד.

שם קיט:

רבינו גרשום

א"צמרוך סד"א. התם בחטאת בעלת מום שמתה כיון דמחיים לא הויא לכפרה ולא בדילי מינה להני איצטרוך לפיתנא ובשהיא מתה כיון שנרגה ממנה כל שהוא מעל אבל בקדשים תמימים שמתו הואיל והויא לכפרה ובדילי מניהו מחיים אימא כשמתו בדילי נמי ולא איצטרוך לפיתנא בהו מעילה: קמ"ל. שולא מדרבנן אית בהו מעילה: דאין מועלין בהן וקשיא לעולא: הנהנה מן החטאת. בעלת מום כשהיא חיה כו' וכשהיא מתה. כיון שנהנה כל שהוא בחטאת תמימה מיירי הא ס"מא וקתני מעל מדרבנן ומאי דקאמר מעל הני מילי בחטאת דלכפרה אתיא אבל בשאר קדשי קדשים בנגון עולה ואשם(אם ילו) [כ"ון]דלא לכפרה אתו כ"ן שמתו הנהנה לא מעל מדרבנן וקשיא לעולא: אבר לך עולא הוא רבין דבכל קדשי קדשים שמתו סבירא ליה לתנא נמי דמעל. ואמאי קתני ומאי שנא דנקט בחטאת שמתה מפי שאר קדשי קדשים דמ"א הואיל ולכפרה אתיא דכשהיא חיה קיימא לחטאת ובדילי מינה בדילי מינה ולא איצטרוך בהא דמועלין בה: קמ"ל. תנא דמעל ולא כלום דלא לכפרה אתיין דמעל כראמינא: חטאת המתות. הנך חמש דמתות: ומעות ההולכות לים המלח. הנך שנמצאו לאחר כפרה לא נהנין מדרבנן ולא מועלין אפילו מדרבנן: אמרין חטאת המתות. כיון דלאו לכפרה קיימי אלא לפיתה בדילי מיניהו אפילו מחיים ולחטאת דמאיסי ולא אתי לאיתרגויי בהו הילכך קתני לא מועלין: לאפוקי. הבא בשאר חטאות דלחקרבה קיימי דמחיים לא בדילי מינהון דא"צמרוך לפיתנא בהו פעולה לאחר מיתה: איתיביה רב יוסף לרבה חדא מגו חדא והדא מגו חדא. כלומר שלא מצא לו קושיא בפירוש אלא דקדק ג' משניות ז' מגו זו מגו זו שהעמיד הפלישות בשיטוי מקום שחיטה וקתני בה אם עלו לא ירדו והייט קושיא דרבה ואלו הן המשניות בפסכת זבחים שתים בפרק חטאת העוף: וכולן. הני דתנן לעיל שיטוי מקום מליקה ושיטוי הזאה לא חשיב כגבילה אע"ג דאיל ושיטה אלא דינה כמליקה: ואין מטמא בגדים אבית הבליעה ומועלין בה. דלא יצאת מקרושתה: חוץ מחטאת העוף שעשאה למטה כדין מעשה חטאת לשם חטאת. דנעשות כמזבחה ואין מועלין בה שהרי יש לה עכשיו שעת היתר לכהנים וקתני עליה בהיאא מתניתין: כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא [בגדים] אבית הבליעה והייט הוא מגו חדא דתניא דקתני וכולן אין מטמא בגדים אבית הבליעה בשיטוי מקום מליקה מירי בראיקמינן התם אף הבא נמי כל שהיה פסולו בקדש אינו מטמא בגדים אבית הבליעה בשיטוי מקום מליקה וכל שלא היה פסולו בקדשים מטמא בגדים כגון שעיבר זמנו או שיבש נמה או שנימטה עינה ושנקטעה רגלה דהייט בשלא היה לו בקדש אלא שאירע לה קודם שהוקרשה מטמא בגדים אבית הבליעה וקתני באידך פירקא כל שהיה פסולו בקדש אם עלו לא ירדו והייט אידך הוא מגו חדא דמה ואי וכל שהיה פסולו בקדשים אינו מטמא בגדים מיירי בשיטוי מליקה והייט אתלתא דעבודה אף האי וכל שהיה פסולו בקדשים דקתני מיירי בשיטוי מקום שחיטה מיירי דהייט אתלתא דעבודה קא מיירי וקתני אם עלו לא ירדו: והייט תיובתא דרבה תיובתא: והאי דפליגי בה רבה ורב יוסף בשיטוי מקום שחיטה פשיטא ליה לר' אלעזר. דסבירא ליה אי כרבה אי כרב יוסף: מגלן דאמר ר' אלעזר עולת במת יחיד. שהקרישה להקריבה בבמת יחיד בשעת היתר הבמות דלית ביה איסור יוצא בבמת יחיד. והכניסה לפנים

דהתם דקאמר ת"ק מועלין בן התורה קאמר ר"ש אין מועלין אבל הבא דלא קאי אשאם תמא לא. תוס' אמרו בני הישיבה. ס"ה תירצו דלא דמי דחטאות המתות מחיים בדילי מיניהו כלומר איסור שלהן נגמר מחיים קודם שיטתו אבל קדשים שמחיים לא בדילי מיניהו לכן צריכין לתקן בהו מעילה מדרבנן. תוס' כל זה הטר בדשום: ה) המתות מחייהן בדילין מנהון לאפוקי הבא דמחיים לא בדילין: ו) אתו דאית ברא: ז) בה רבה תיבת עלה נמחק: ח) הדא כלומר מכח שלשה בבות אתיא דאי מברא כדמפרש: ט) דבעולה מועלין בה: י) עלה בבבא אחרת כל: יא) כל שפסולו בעורה ובקשה דבפ' הבל שחמין (דף כ ע"ב) קאמר מלק בסכין (אין) מטמא בגדים אבית הבליעה ולשם קרי ליה אין פסולו בקודש אע"ג דפסולו בעורה לכן נראה לי פ' פסולו בקודש כלומר שפסולו כשר בקודש שיש: יב) תיבת כל נמחק: יג) לכל הני דאין: יד) כמו שיטוי דדרוס בבהמה דמליקה בעוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה: טו) כהוצאה וכדמוקי לה התם ושיטוי דנחיתת דם לא מצי: יז) הילכך כי מלקה: יח) שיטוי דשחיטה דדוס והתהא קרי חדא מגו חדא הך דאם: יט) לעיל והשתא פ' דשיטוי מעולה ומשיטוי דמליקה וקשה דבזבחים פ' חטאת העוף מטמא שיטוי דעולת העוף ר"ל מסיצוי וה"ל פ' לעיל דשיטוי נתיתת דם לא מצי למיפרך משום דלא דמי לשיטוי דדרוס משום דבשיטוי נתיתת דם כבר עשה השחיטה בהכשר והכי איתא התם נבי מתניתין דעולת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת כו' וקאמר דשני בסאי אלילא משמע דשיטוי דעולת העוף ר"ל מסיצוי וא"כ קשה כדפרישית ותירצו בתוס' דאה"נ דהשיטוי בעולת העוף ר"ל מסיצוי וכ"ת א"כ אינו דומה לשיטוי דדוס דשחיטה כדפ' ר"ל דמיצוי דם דומה קצת לשחיטה כיון דצריך לאחוז הצואר בחוזק כדי להוציא הדם ודוחק הוא לכן נראה לפרש"ם דהא דקאמר הבא דשני במיצוי דעולת העוף הייט דוקא לגבי הא (קאמר) [דקאמר] בסיפא מועלין בהם כדקאמר דהם תלמודא דאי בפליקה כו' אם כן מתניתין דלא כר"י דקאמר אין מועלין ולכך צריך לאוקמי במיצוי אבל לגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה הוי מצי לסיפר דשני בפליקה ואין להקשות דלגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה נמי [נימא] דלא כר"י דבהא לא מליג ר"י וכן מוכח בשטוה דהתם דקאמר גבי עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת דהייטו שיטוי דעולת העוף א"ר יהושע אין מועלין בו ומיירי הא דקאמר אין מועלין בו בשיטוי דמליקה כדמוכח התם ולא הזכיר ר"י בפליתתא דאית ליה דאין מועלין בה א"כ מטמא דבשיטוי מליקה נמי לא מליג ר"י כי אם לגבי מעילה אבל הוא מודה לגבי [ר"א] דשיטוי דמליקה נמי דעולת העוף דלהכי אתגיא המשכון דמאיל מטמא בגדים אבית הבליעה דלהכי ניחא ספי דהייטו עבודה קמייתא דשוחטה כך נראה לפרש"ם ז"ל כך מצאתי: כ) לענין מן הקלעים בבמה גדולה מחיצת המשכן כאילו קריבה מהיולה לבמה גדולה ובמה גדולה חלוקה מבמה יחיד מבהונה ומזבח ומכלי שרת ומיצוא פ' ר"ש בס' בתרא דזבחים שהכניסה לפנים ר"ל לאחר שחיטה וקשה דא"ר היכי קאמר קלטה מחיצה: כא) שהכניסה והא תיבת היה ל"ש: כב) הכניסה בבמת צבור אות ש' ל' נמחק: כג) כלומר אותה שמן הדין לא היה מקומה בלפון כי אם בבמת יחיד אלא מהמת קלטה: כד) ליה. א"כ הוי ליה למבעי מינה ברישא: כה) הש"ס ואוליל היכי אתיא: כו) לך ור"ל כמו אל"ל קאמר עד:

(ז) אמרים סו: ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(ח) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(ט) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(י) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יא) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יב) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יג) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יד) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(טו) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(טז) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יז) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יח) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(יט) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כ) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כא) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כב) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כג) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כד) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כה) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

(כו) ס"ל מרכיון כ: (לקמן יא תמורה כח)

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ולא מועלין מעילו מדרבנן. עי' לקמן יב ע"ב תוס' ד"ה ודמיו:

שיטה מקובצת

ו) חטאת נ"א בעלת מום הואיל ולא הויא לכפרה לא בדילין מינה אבל קדשים תמימים הואיל והוין לכפרה ובדילין מינהון אימא לא קמ"ל (תיבת לא נמחק) חטאת הואיל ולכפרה אתיא לא בדילי מינה והוצרך לנזר בהמעילה אבל שאר קדשים לא צריך לנזר הואיל ובדילי מיניה וקשה כי ברוב סמרים הגיהמה חטאת הואיל ולכפרה אתיא בדילי מינה לכך נראה להר"ם מתו תגינא מי' דלא כעולא דנקט חטאת משמע דוקא חטאת אבל שאר קדשים לא ומשני סד"א חטאת הואיל ולכפרה אתיא בדילין מינה כלומר ה"ה בשאר קדשים וחטאת איצטריכא ליה דסד"ל דתיסא כיון שבא לכפרה מבדיל בדילי מינה עד שתעשה כפרתה ולא צריכי לתקן בהו מעילה קמ"ל דאף בחטאת נזרו. תוס' חסר בדשום: ב) מתיבת אבל עד תיבת קמ"ל נמחק: ג) וחטאת שמתה מי אית בה מעילה. אפילו מדרבנן והא תנן חטאת המתות סימן וחמנע ולד חטאת תמורת חטאת מתו בעלת נתכפרו בעליהן באחר עברה שנתה: ומעות ההולכות לים המלח. פי' כגון שהתרים מעות לחטאתו ומת: ד) לא נהנין ולא מועלין ומדרבנן קאמר דאי מראוריית' ליתני מועלין להשמיענו [דמדרבנן] יש מעילה כמו דתנן יצא לנחל קדרון כו' ואע"ג דנבי תורין שלא הגיע זמנן תניא לקמן לא נהנין ולא מועלין ובגמרא מפרש דלא מועלין מן התורה אבל מדרבנן מועלין ר"ל דתתם דקאמר ת"ק מועלין בן התורה קאמר ר"ש אין מועלין אבל הבא דלא קאי אשאם תמא לא. תוס' אמרו בני הישיבה. ס"ה תירצו דלא דמי דחטאות המתות מחיים בדילי מיניהו כלומר איסור שלהן נגמר מחיים קודם שיטתו אבל קדשים שמחיים לא בדילי מיניהו לכן צריכין לתקן בהו מעילה מדרבנן. תוס' כל זה הטר בדשום: ה) המתות מחייהן בדילין מנהון לאפוקי הבא דמחיים לא בדילין: ו) אתו דאית ברא: ז) בה רבה תיבת עלה נמחק: ח) הדא כלומר מכח שלשה בבות אתיא דאי מברא כדמפרש: ט) דבעולה מועלין בה: י) עלה בבבא אחרת כל: יא) כל שפסולו בעורה ובקשה דבפ' הבל שחמין (דף כ ע"ב) קאמר מלק בסכין (אין) מטמא בגדים אבית הבליעה ולשם קרי ליה אין פסולו בקודש אע"ג דפסולו בעורה לכן נראה לי פ' פסולו בקודש כלומר שפסולו כשר בקודש שיש: יב) תיבת כל נמחק: יג) לכל הני דאין: יד) כמו שיטוי דדרוס בבהמה דמליקה בעוף כשחיטה בבהמה אבל מחטאת העוף שעשאה: טו) כהוצאה וכדמוקי לה התם ושיטוי דנחיתת דם לא מצי: יז) הילכך כי מלקה: יח) שיטוי דשחיטה דדוס והתהא קרי חדא מגו חדא הך דאם: יט) לעיל והשתא פ' דשיטוי מעולה ומשיטוי דמליקה וקשה דבזבחים פ' חטאת העוף מטמא שיטוי דעולת העוף ר"ל מסיצוי וה"ל פ' לעיל דשיטוי נתיתת דם לא מצי למיפרך משום דלא דמי לשיטוי דדרוס משום דבשיטוי נתיתת דם כבר עשה השחיטה בהכשר והכי איתא התם נבי מתניתין דעולת העוף שעשה למטה כמעשה חטאת כו' וקאמר דשני בסאי אלילא משמע דשיטוי דעולת העוף ר"ל מסיצוי וא"כ קשה כדפרישית ותירצו בתוס' דאה"נ דהשיטוי בעולת העוף ר"ל מסיצוי וכ"ת א"כ אינו דומה לשיטוי דדוס דשחיטה כדפ' ר"ל דמיצוי דם דומה קצת לשחיטה כיון דצריך לאחוז הצואר בחוזק כדי להוציא הדם ודוחק הוא לכן נראה לפרש"ם דהא דקאמר הבא דשני במיצוי דעולת העוף הייטו דוקא לגבי הא (קאמר) [דקאמר] בסיפא מועלין בהם כדקאמר דהם תלמודא דאי בפליקה כו' אם כן מתניתין דלא כר"י דקאמר אין מועלין ולכך צריך לאוקמי במיצוי אבל לגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה הוי מצי לסיפר דשני בפליקה ואין להקשות דלגבי דאין מטמאין בגדים אבית הבליעה נמי [נימא] דלא כר"י דבהא לא מליג ר"י וכן מוכח בשטוה דהתם דקאמר גבי עולת העוף שעשאה למטה כמעשה חטאת לשם חטאת דהייטו שיטוי דעולת העוף א"ר יהושע אין מועלין בו ומיירי הא דקאמר אין מועלין בו בשיטוי דמליקה כדמוכח התם ולא הזכיר ר"י בפליתתא דאית ליה דאין מועלין בה א"כ מטמא דבשיטוי מליקה נמי לא מליג ר"י כי אם לגבי מעילה אבל הוא מודה לגבי [ר"א] דשיטוי דמליקה נמי דעולת העוף דלהכי אתגיא המשכון דמאיל מטמא בגדים אבית הבליעה דלהכי ניחא ספי דהייטו עבודה קמייתא דשוחטה כך נראה לפרש"ם ז"ל כך מצאתי: כ) לענין מן הקלעים בבמה גדולה מחיצת המשכן כאילו קריבה מהיולה לבמה גדולה ובמה גדולה חלוקה מבמה יחיד מבהונה ומזבח ומכלי שרת ומיצוא פ' ר"ש בס' בתרא דזבחים שהכניסה לפנים ר"ל לאחר שחיטה וקשה דא"ר היכי קאמר קלטה מחיצה: כא) שהכניסה והא תיבת היה ל"ש: כב) הכניסה בבמת צבור אות ש' ל' נמחק: כג) כלומר אותה שמן הדין לא היה מקומה בלפון כי אם בבמת יחיד: כד) ליה. א"כ הוי ליה למבעי מינה ברישא: כה) הש"ס ואוליל היכי אתיא: כו) לך ור"ל כמו אל"ל קאמר עד:

Torah-Box
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com